

Всеукраїнська науково-практична конференція «Конституційний процес в Україні: здобутки та проблеми»

Стан сучасного українського суспільства і політичного процесу в Україні об'єктивно потребує необхідності вдосконалення конституційного регулювання суспільних відносин. Ці зміни мають сприяти досягненню визначеної у чинній Конституції України мети, пов'язаної, зокрема, з прагненням розвивати і зміцнювати демократичну, соціальну, правову державу, а також з необхідністю забезпечення наступництва у конституційному творенні. Вони також продиктовані практикою застосування положень Конституції України, виявленням та необхідністю усунення в її змісті певних недоліків, а саме, недостатності гарантування конституційних прав і свобод людини і громадянина, недоліків в організації та функціонуванні державного механізму, недосконалості системи стримувань і противаг, яка мала б забезпечувати збалансованість та єдність цього механізму.

25–26 червня 2009 р. у м. Харкові у приміщенні Академії правових наук України відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція «Конституційний процес в Україні: здобутки та проблеми», метою якої було обговорення позитивного конституційного досвіду, основних напрямів конституційного реформування, аналіз існуючих проектів змін до Конституції України.

Співорганізаторами конференції виступили Академія правових наук України та Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого.

У роботі конференції взяли участь понад 200 осіб, серед них – народні депутати України, представники центральних та місцевих органів державної влади, судових та правоохоронних органів, провідні фахівці у галузі конституційного права, державного будівництва, інших галузей права.

Активну участь у роботі конференції взяли судді Конституційного Суду України Ю. В. Баулін, В. М. Кампо, М. І. Колос, М. А. Маркуш та постійний представник Верховної Ради України у Конституційному Суді України А. О. Селіванов.

З вітальним словом на адресу учасників конференції виступив керуючий справами виконкому Харківської міської ради О. М. Новак.

У своїй доповіді доктор юридичних наук, професор, академік НАН України, ректор Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого, президент АПрН України **В. Я. Тацій** висвітлив перспективні напрями розвитку парламентаризму в Україні, а також основні проблеми, які потребують негайного вирішення. Окрему увагу було приділено теоретичним та практичним питанням імплементації рішень, ухвалених на всеукраїнському референдумі. Проаналізувавши досвід зарубіжних країн, доповідач наголосив на тому, що створення двопалатного парламенту не є прерогативою лише федерацій, а тому досвід формування та функціонування двох палат парламенту може бути використаний і в українському законодавстві.

Доповідь віце-президента АПрН України, академіка **О. В. Петришина** була присвячена теоретико-правовим проблемам пошуку оптимальної моделі форми правління Української держави. Завідувач кафедри конституційного права України НЮА України імені Ярослава Мудрого **Ю. Г. Барабаш** торкнувся проблеми розмежування категорій «народ» та «нація» як суб'єктів конституційного права. Конституційно-правовим проблемам розвитку українського місцевого самоврядування та шляхам їх вирішення була присвячена доповідь завідувача кафедри державного будівництва НЮА України імені Ярослава Мудрого **С. Г. Серьогіної**. Завідувач кафедри організації судових і правоохоронних органів НЮА України імені Ярослава Мудрого **І. Є. Марочкін** у своєму виступі наголосив на основних проблемах конституювання судової влади та чинниках, що їх зумовлюють. У своїй доповіді, присвяченій екологічній доктрині, проректор з наукової роботи НЮА України імені Ярослава Мудрого, академік АПрН України **А. П. Гетьман** акцентував увагу на тому, що у зв'язку з інтенсивним розвитком промисловості суттєво погіршилась екологічна безпека України, яка наразі є у критичному стані. Професор кафедри конституційного права України НЮА України імені Ярослава Мудрого **В. П. Колісник** у своїй доповіді зупинився на питанні створення правового механізму трансформації Конституції України та засобах його реалізації, зокрема, проблематичності внесення змін до Конституції України, враховуючи

різний механізм внесення змін до кожного окремого розділу Конституції. Голова Правління Центру політико-правових реформ **І. Б. Коліушко** у своїй доповіді вказав на проблеми практичної реалізації конституційної реформи, а також обґрунтував переваги змішаної – президентсько-парламентської форми правління.

Основним конституційним засадам реформування кримінального судочинства та створенню системи гарантій захисту прав його учасників була присвячена доповідь завідувача кафедри кримінального процесу НЮА України імені Ярослава Мудрого **О. В. Капліної**. У своїй доповіді проректор з навчальної роботи НЮА України імені Ярослава Мудрого, академік АПрН України **Ю. П. Битяк** акцентував увагу на об'єктах конституційно-правового регулювання, зокрема, на особливостях правового регулювання виконавчої влади як об'єкта регулювання. Віце-президент – керівник Київського регіонального центру АПрН України, академік **В. П. Тихий** у своєму виступі зупинився на розгляді ідейних засад конституцій демократичних держав та проблемах їх утвердження і забезпечення в Україні. Проблеми організації публічної влади в Україні висвітлив у своєму виступі головний редактор журналу «Право України», член-кореспондент АПрН України **О. Д. Святоцький**. У виступі академіка-секретаря відділення цивільно-правових наук АПрН України **Н. С. Кузнецової** йшлося про цивільно-правові засоби захисту основних прав і свобод людини. Доцент кафедри теорії держави і права НЮА України імені Ярослава Мудрого, **С. П. Погребняк** наголосив у своєму виступі на обов'язковості конституційного закріплення основоположних принципів права. У своїй доповіді професор кафедри цивільного права НЮА України імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент АПрН України **І. В. Спасибо-Фатєєва** розглянула відносини власності у конституційно-правовому аспекті. Професор кафедри трудового права НЮА України імені Ярослава Мудрого **С. М. Прилипко** у своєму виступі торкнувся питання ролі та місця Конституції України в регулюванні соціально-трудових відносин. У доповіді професора кафедри філософії НЮА України імені Ярослава Мудрого **С. І. Максимова** було акцентовано увагу на універсальних та особливих ознаках принципу верховенства права. Директор Інституту вивчення проблем злочинності АПрН України, академік АПрН України **В. І. Борисов** у своїй доповіді розкрив проблему забезпечення кримінальним законом конституційних принципів здійснення правосуддя в Україні. Суддя Конституційного Суду України **В. М. Кампо** виступив з доповіддю, присвяченою актуальним

проблемам конституціоналізації права у практиці Конституційного Суду України. У своєму виступі Суддя Конституційного Суду України, заслужений діяч науки і техніки, академік АПрН України **Ю. В. Баулін** акцентував увагу на конституційних засадах кримінальної відповідальності за невиконання конституційних обов'язків громадян. Постійний представник Верховної Ради України у Конституційному Суді України **А. В. Селіванов** у своїй доповіді висвітлив основні проблеми забезпечення охорони Конституції України та запропонував доктрину забезпечення охорони Конституції України. Проблеми співіснування у межах ст. 43 Кримінального кодексу України свободи і права була присвячена доповідь судді Конституційного Суду України **М. І. Колоса**. Суддя Конституційного Суду України **М. А. Маркуш** у своєму виступі висвітлила основні проблеми виконання рішень Конституційного Суду України та шляхи їх подолання.

26 червня 2009 р. робота конференції продовжилась у режимі секційних засідань за такими напрямками: «Теоретичні та прикладні аспекти розвитку сучасного конституціоналізму» (керівники секції – завідувач кафедри конституційного права України НЮА України імені Ярослава Мудрого Ю. Г. Барабаш, заступник директора з наукової роботи Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України І. В. Яковюк); «Проблеми реформування публічної влади на місцях» (керівники секції – завідувачка кафедри державного будівництва НЮА України імені Ярослава Мудрого С. Г. Серьогіна, завідувач відділу правових проблем місцевого самоврядування Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України П. М. Любченко); «Судова влада та проблеми судового захисту конституційних прав та свобод громадян» (керівники секції – завідувач кафедри організації судових і правоохоронних органів НЮА України імені Ярослава Мудрого І. Є. Марочкін, завідувачка кафедри кримінального процесу НЮА України імені Ярослава Мудрого О. В. Капліна), «Реалізація положень Конституції України в цивільному, господарському, трудовому та екологічному праві» (керівники секції – завідувачка кафедри цивільного права НЮА України імені Ярослава Мудрого В. І. Борисова, завідувач кафедри господарського права НЮА України імені Ярослава Мудрого Д. В. Задихайло); «Питання кримінально-правового захисту конституційних прав і свобод людини та громадянина» (керівники секції – директор Інституту вивчення проблем злочинності АПрН України, академік АПрН України

В. І. Борисов, в.о. завідувача кафедри кримінального права НЮА України імені Ярослава Мудрого В. І. Тютюгін).

На підсумковому пленарному засіданні були ухвалені рекомендації конференції, які можуть бути використані Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, іншими учасниками конституційного процесу під час обговорення та доопрацювання змін до Конституції України. Зокрема, для забезпечення легітимності та високого фахового рівня конституційних напрацювань учасники конференції акцентували увагу на необхідності створення єдиного органу – Конституційної ради, до складу якої доцільно включити на паритетних засадах представників усіх політичних сил, практичних працівників та учених — фахівців у галузі конституційного права.

Матеріал підготував

головний вчений секретар АПрН України *О. О. Погрібний*

Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми розвитку законодавства про працю та соціальне забезпечення»

22–23 квітня 2009 р. на базі Академії правових наук України відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми розвитку законодавства про працю та соціальне забезпечення», організована кафедрою трудового права Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого.

На конференції було розглянуто питання сучасного стану і тенденцій розвитку законодавства про працю та соціальне забезпечення України, Російської Федерації та Республіки Білорусь. Серед основних напрямів її роботи — теоретичні засади розвитку трудового права та права соціального забезпечення; ефективність законодавства про працю та соціальне забезпечення; проект Трудового кодексу України: стан та перспективи; проблеми реалізації трудових та соціальних прав; проблеми розвитку законодавства про соціальний захист; імплементація норм міжнародних договорів у законодавстві про працю та соціальний захист.

Окрім науковців установи-організатора, у роботі конференції взяли участь вчені-«трудовики» провідних навчальних закладів України, Російської Федерації та Республіки Білорусь.